

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 .
 Pe 1 lună 2 .
 Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la administrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Lumea nouă!

(R.) Pe ruinele unei lumi vechi în Austria se ridică o lume nouă. Se înțelege, schimbarea mare e rezultatul unei revoluțiuni, a celei mai nobile și mai generoase revoluțiuni din câte însemnează istoria: pentru că n'a curs sânge, cetățenii nu s'au resculat cu armele, ci un bătrân monarh a chemat la urnă pe supușii săi de toate neamurile, iar aceștia cu o putere elementară și în chip neîndoios au tras brazda adâncă pe care să meargă d'aci încolo cârmuitorii împărăției.

E pentru întâia dată poate, când cu adevărat se poate susține, că în Austria *poporul și-a spus cuvântul*, când dintr'o zi într'alta a răsturnat un regim de veacuri...

Au fost în Austria mulți împărați, mari, viteji și înțelepți. Chiar și cel mai celebru dintre ei, Iosif II, a crezut însă că țaria unui stat este *unitatea de limbă*. De aceea, ori câtă solitudine a avut de altfel către masa de jos a poporului, și-a mistuit puterile nu în căutarea fericirii fiecărui neam, ci iscodind mijloacele de a-i face pe toți să vorbească aceeași limbă... Și el, omul drept și cu cele mai umane sentimente, se face astfel cel mai tipic reprezentant al *hegemoniei* nedrepte; și el, care în țara noastră a căutat cu tot dinadinsul să reducă puterea și influența oligarhilor, răsboindu-se cu aceștia până la sfârșitul vieții sale, — dincolo, peste Leitha a tolerat și întărit toate așezămintele menite să asigure *domnia unui singur neam* asupra tuturor celorlalte...

Dând sufragiul universal, împăratul Francisc Iosif I, după un veac și mai bine, în care împărăția a fost crud încercată și zguduită adesea din temelii, vine și face nu numai dreptate, dar repară răul din trecut și își înscrie numele, în pragul noului secol, ca cel mai mare **împărat reformator**, așezând astfel și împărăția sa în fruntea *statelor culturale*... Nu eră adică riscat a se introduce sufragiul universal în țările apusene d'o singură limbă, ori cu a doua naționalitate de puțină importanță... Este însă un pas de admirat, când într'o împărăție — mozaic, cum este Austria, se desleagă atâtea *noui puteri*, chemate, prin sufragiul universal, la *viețea de stat*.

Va fi cumpenit mult, bătrânul monarh, până să facă acest lucru. Va fi adunat numeroase experiențe, până să introducă așa reformă. Tocmai cumpeniunea și experiențele încercatului monarh sunt însă dovezile cele mai peremptorii, că *altfel nu se poate*, că acesta e adevărul și calea cea bună...

Dela constituție încoaci, în Austria viețea de stat n'a prezentat lucrări rodnice parlamentare, ci s'a petrecut în cele mai cumplite și mai sălbatice lupte pentru — *hegemonie*.

Decenii d'arândul două neamuri au stat față în față ca dușmani neîmpăcați. Unii, germanii, pentru a-și menține, alții, slavii, pentru a dărâma *hegemonia națională*. În reprezentanța imperiului s'au petrecut cele mai rușinoase scene. Bărbații chemați a face legi, au dat cel mai urît exemplu în ce privește lupta parlamentară, scoțând cuțitul și lovind

cu el. La un moment dat, sub Badeni, însuși porțile Burgului au trebuit să fie închise și garda întărită, ceea ce nu se mai întâmplase dela 1848 încoaci... Atât de mult spiritele se înverșunaseră și guvernul ce înclina spre slavi, nu mai putea acoperi Co-roana!

Chiar dacă slavii reușeau să dărâme însă hegemonia germană, s'ar fi terminat oare lupta? Desigur că nu. Căci în locul hegemoniei germane, venea cea slavă: cehă ori polonă, ori a tuturor slavilor.

Înțelepciune mare s'a coborât deci peste capul încoronat, când și-a pus gând să ia ascuțitul luptei, *înlăturând din luptă*, prin sufragiul universal, *platforma veche*: hegemonia națională și punând vieții de stat temeuri noi, principii menite a ridică nu un neam ori o clasă, ci pe *om*, pe *cetățean*, și astfel, se înțelege, *toate popoarele, toate clasele*.

E par'că un făcut: să se repete istoria lui Iosif II. Pe când Francisc Iosif I. în Austria a dat lovitura de grație oligarhiei, împingând spre democratism întregul stat, ceea ce Iosif II încercase în *Ungaria*, — vedem că în patria noastră același monarh stă ca desarmat în fața oligarhiei. Cu toate că li-s'a dat condiționat cărna, și anume pentru a introduce sufragiul universal, oligarhii noștri țin la toate instituțiile medievale cu încăpăținarea cea mai revoltătoare.

Iată, de pildă, ce se simte îndemnat să mărturisească »Pester Lloyd« (dela 22 c.) privitor la proiectul de lege a lui Darányi, pe care amicul nostru V. Goldiș l'a combătut și el cu puternice argumente în parlament:

»Totuș nu putem să scăpăm de ideea că *se lucrează pe un cadavru*. Această lucrare nu are suflet în ea și nu va trăi. Nu se zărește întrânsa nici o schintee din *ideile timpului*, ci o împresoară miros de mucegaiu, *ce vine din o lume moartă*. Astăzi, a urma o *politică socială umbrită de duhul feudalismului, e un anahronism caraghios, e o bătaie de joc fără pereche*. Iar greșala ce s'a făcut, aducând astfel de proiect de lege, e uriașă, când **se apropie votul universal**...«

»Nici o îndoială: *votul universal o să între în parlament*. Să socotească, deci, oricine înțelepciunea care împerechează un automobil cu un catâr, legea modernă electorală sprijinită pe votul universal — cu o lege de vârstă de mijloc în privința tocmelelor agricole! Multe absurdități poate face parlamentul de astăzi, dar numai din nepricepere. Nu-l credem însă în stare a nu băga de seamă ce face, votând astfel de nebunie...«

Cel mai europeanesc jurnal al ungarilor recunoaște dar, că în Ungaria se fac legi »adumbrite de duhul feudalismului«, că se lucrează pe — *cadavru*... Cât este de mare însă numărul *legilor feudale în ființă*, n'ar îndrăzni s-o spună nici »Pester Lloyd«, pentru că și-ar acuza stăpânii și prietenii, cari

vreme de treizeci ani, cât au stat la putere n'au căutat să asigure decât hegemonia națională a ungarilor și să oprime celelalte, neamuri.

Crede însă și marele ziar pestan, că *se apropie votul universal!*

Noi îl cerem de mult, pe când »Pester Lloyd« nu-l admitea deloc. Nu-l va admite nici acum, așa, cum îl cerem noi...

Ce n'am fi zis însă și noi și oricine altul, dacă înainte cu trei ani, numai cu trei ani, ne-ar fi vorbit cineva de vot universal în Austria, condusă de cele mai reacționare partide?! Ne-am fi îndouit. N'am fi crezut.

Tot astfel se poate întâmpla și în Ungaria. Avem același monarh și naționalități cari gem d'atâtea vreme sub sistemul de domnie a celui mai crud reacționarism.

De Austria nu ne desparte apoi decât doar un rîu, Leitha. Și oricât oligarhii ziși »constituționali« au încălecat partidul kosuthist, pretins democrat, vraja ori șarlătania asta nu poate să țină mult, ci fi-vor demascați ceice sub eticheta națională fac contrabandă.

Se poate că și în acest caz, oligarhii vor mai face o încercare, ultima, cea mai desperată, de a nu îngădui inaugurarea completei dreptăți, un sufragiu universal ca în Austria, ci un simulacru, căutând, prin diferite subterfugii, să ne scurteze în drepturi, pentru a se mai lungi zilele hegemoniei naționale și humbugul cu — »ideia«...

Asta ar fi însă — vorba lui »Pester Lloyd« — împerecherea unui automobil cu un catâr!... Automobilul, îndată ce se va pune în mișcare, are să apuce nainte și cei din teleaga trasă de catâr au să rămână în drum, de răsul lumii.

Sunt atâtea semne, că hegemonii noștri nu învață din pățania partidelor »istorice« din Austria. Nu, ci vor procura lumii și aspectul să fie cei din urmă cari se scutură de păcatele medievale, și chiar atunci numai de sălă vor admite percepțiile *lumii noi* menite să aducă între popoare pacea și fericirea obștească.

Contele Andrassy, care în ședința de Sâmbătă a camerei, răspunzând unei interpelații mai vechi a deputatului dr. Vaida, a debutat din nou cu chestia de naționalitate, iată cum e întimpinat din partea ziarului »Az Ujság«:

— Iuliu Andrassy azi a învins (!?) din nou pe români și a fost aplaudat. Sunt oameni excelenți românii ăștia, adecă este admirabilă chestia asta de naționalitate. Li poți palmui oricând, căci privitorilor totdeauna le place. E bucluc cu croații, trebuiesc palmuiți românii. Față cu ei — bineînțeles numai în vorbirea ministrului — inundă sentimentul de forță maghiar, cu croații însă stau în tratative de săptămâni de zile, palma lor nu îndrăznesc să le-o reîntoarcă, în fața lor nici umbra puterii maghiare nu le vine în minte. E frumoasă vorbirea lui Andrassy, e frumoasă, dar oare unde este interpelația asupra chestiei croate, și unde este răspunsul ministrului, care ar provoca și n'această chestie aplausele camerei maghiare.

Cultura națională maghiară. Cităm începutul unui articol de fond al unui ziar din capitală, numărul cel mai recent:

— Chiar fără părtinire putem spune, că cultura națiunii maghiare stă pe un nivel înalt. Excepționând două state mici ale Apusului: Holanda și Danemarca, nu se află pe suprafața pământului altă națiune, care, pe lângă o atât de mare populație, să-și fi putut ridica limba la o treaptă atât de înaltă și să-și fi putut face atât de impunătoare cultura sa independentă. Chiar și pe cele două mici națiuni apusene le-a ridicat într-atâta poziția lor externă cu mult mai favorabilă. Dacă noi, maghiarii, ne-am fi dezvoltat între împrejurări atât de prielnice și între influențe atât de favorabile...

Ei, ce-ar fi fost atunci? Le-ar fi trebuit dumnilor împrejurări și mai prielnice, să asupriască pe cei amărâți, pe cei bătuți de ploii și arși de ploaie!

Dacă stă pe nivel atât de înalt cultura maghiară, de o întrece numai a Danemarcei și a Țărilor de jos, cu toate că împrejurările n'au favorizat-o, atunci între alte condiții de sigur azi ar fi ajuns până la... sfântul Petru.

Sesiunea de un an a camerei se termină îndată după pertractarea proiectului lui Darányi și al lui Kossuth, începându-se cea următoare încă înainte vacanțelor de vară.

Programul guvernului Sturdza. Ministrul președinte al României s'a lăsat interviewat din partea unui ziarist austriac asupra programului guvernului liberal actual. Ministrul președinte a atacat aspru pe dușmanii săi politici, pe conservatori, numindu-i politici orientali retrograzi, egoiști, îngâmfăți, cari despoaie țara cu politica lor financiară și subminează autoritatea regală.

Sturdza dimpotrivă e aderent necondiționat al dinastiei. În primul rând el voiește să aducă în ordine administrația țării, iar excedentele intenționează a le folosi pentru investirea armatei. Plănuiește construirea unei rețele de linii ferate de 3 mii kilometri.

Se va năzui pe terenul agrar să dea cât mai mult pământ țăranimei, spre care scop înființează o bancă agrară. Voiește să spargă trusturile arendașilor.

În politica externă România voiește să trăiască în bună prietinie cu toți vecinii săi și are de gând să restabilească și cu Grecia legăturile diplomatice întrerupte. Condiție a tratativilor comerciale cu Austro-Ungaria pune încheierea unui contract tarifar. Nu pune pond pe exportul de vite cornute, dimpotrivă ține de optat concedierea rămăntorilor din România în Austro-Ungaria. Dacă nu va succeda încheierea pactului comercial româno-austro-ungar, nu va despera, căci portul Constanța, a cărui construcție a costat 200 milioane, va deschide României noi piețe.

Emigrările din Ungaria.

Emigrările din Ungaria iau proporțiuni înspăimântătoare. Chiar în luna trecută, când se începuse lucrul câmpului, au plecat din Ungaria 4000 cetățeni, parte mare muncitori agricoli, bărbați tineri și chiar flăcăi în cea mai frumoasă vârstă.

Chestia asta începe să îngrijoreze pe unguri și unele ziare ale lor încep să trateze mai serios această boală economică.

Iată ce scrie »Pester Lloyd« delă 22 c.;

»Ea ne roade măduva, pustiindu-ne satele și orașele. Ne plângem, îi căutăm pricinile; dar nu facem nimic pentru a stavili răul. E un fatalism ce se apropie de crimă; ne supunem unei nenorociri ce pare de neînlaturat, deși în adevăr vina e numai că noi, biată țărișoară cu 20 de milioane de locuitori, batem, în această privință, pe Rusia, cea cu 100 de milioane.

»Trăim în pacea cea mai adâncă și cetele noastre politice abia de încrețesc la suprafața ordinea de Stat. Rusia, dimpotrivă, sângerează din mii de rane de pe urma unui războiu pierdut și de ani o zguduie frigurile revoluției. Și nu ne putem asemăna cu dansa măcar... »Când un stat de mijloc ca Ungaria pierde într'un an aproape două sute de mii de cetățeni, patru sute de mii de brațe vânoase, pierde vlagă tină, căci până fuge tinerimea din patrie. E bolnavă țara noastră în inimă«.

Arată că degeaba s'ar da vină numai pe agenții cari ademenesc la emigrare, când boala are pricini mai adânci. Arată că lipsa de brațe în agricultură și industrie a pus pe gânduri pe oamenii cumiști și cum atât societatea agricolă, cât și a fabricanților, au început a cerceta pricinile și mijloacele de îndreptare. Arată că Ungaria suferă din pricina mortalității nespuse de mari a copiilor și din pricina emigrărilor. Continuă:

»Imprejurările în cari trăesc clasele de jos sunt așa de ticăloase, încât copiii nici nu pot avea căutarea trebuitoare. Pătura cea mai luminată abia a început a-și da seamă că elementul cel mai prețios al unei țări e omul. Recrutările arată că foarte mulți tineri nu mai sunt buni de armată; deci, mulți mor și foarte mulți din ceie ajung la 21 ani sunt plâpânzi și piperniciți«.

Arată că, în lupta pentru traiu, prea mulți se încredințează curând că le e peste puțină a-și croi, muncind, o vieață omenească. Ne spune că emigrează, nu numai din ținuturile sărace, nu numai dintre nemaghiari, ci și din maghiari, chiar din părțile cele mai binecuvântate ale Tisei și Dunărei.

Și, față de această boală, care amenință viitorul Ungariei, guvernul, în loc de-a aduce reforme adânci, în loc de-a face dreptate păturilor muncitoare, de-a le face cu puțință o plată mai dreaptă pentru munca lor, par'că s'a hotărât a mai înăspri lucrurile prin legea cea nouă pentru tocmelele agricole alui Darányi.

E de însemnat, că zilele acestea chestia s'a desbătut și în sânul mai multor congregațiuni. Cea a Sătmarului s'a ridicat, între altele, împotriva tovărășiei *Line Cunard* care are contract cu guvernul și care expediază pela Fiume pe emigranți în condițiunile cele mai mizerabile.

Maghiarizarea prin limbă.

Nrul din urmă (125) al ziarului »Bud. Hir-lap« se ocupă la locul de frunte cu chestia răspândirii limbei maghiare, operație, care va efaptui idealul șovinist: maghiarizarea tuturor elementelor nemaghiare. Intreg articolul e plin cu afirmațiuni ipocrite și cu deducțiuni false. După ce spune, că dacă naționalitățile le-ar cunoaște și limba, i-ar iubi și mai mult (!?) decretează următoarele:

Cunoștința limbei maghiare este legătura, care asigură solidaritatea sufletească a întregii na-

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Sfâlpul temniței.

— Fragment din ziarul »Un an în temnița de stat« —
De Iulius V. Ioanovici.

Douăzeci August 1906.

Douăzeci, douăzeci, zi de tristă memorie. Dacă ar fi să fiu pesimist delă roată, ar trebui să-mi încadrez în călindar, alături de zilele critice ale prorocului Faib, și ziua de douăzeci. Că mare rol și multe neajunsuri mi-a adus în vieață ziua de douăzeci. Zi urită. Ciuhă în grâu...

Afară a scăzut temperatura foarte mult. Au trecut zilele verii cu căldura lor de nesuferit, s'au dus — și dacă se vor mai reîntoarce cândva, atunci de sigur că nu aici vor să mă găsească! M'oi duce și eu. Departe... departe... peste 9 dealuri și o pădure și o grădiniță cu mure... Acolo unde draga mea topindu-se de dorul după dulcele ei înstrăinat cu dor nebun mă așteaptă ca strângându-mă în brațe — în ziua revederii — să ne topim împreună în flăcările roze ale iubirei fanatice...

Norii plumburii se condensează și într'una călătoresc colob sus pe întunecata boltă cerească. Aerul e răcoros. Un vânt rece șuieră și trece... se duce... Cine știe unde?... Rândunelele atât de vesele de altădată, acum

ciripesc trist, și sboară ca o săgeată paralel cu pământul. Nu se mai îndrăgostesc, ci se pregătesc de drum. De drumul, din care cine știe câte o să se mai reîntoarcă cu vieață.

Frunzele castanilor din grădina își schimbă culoarea, din verde închisă ce eră, acum e roșie întunecată, veștejită, ca sângele uscat... Frunzele de roze-s palide, galbene ca ceara și vântul le mână înainte întocmai cum în Rusia se mână convoaiele de condamnați către Siberia...

Stânsu-s'a podoaba grădinei... Numai tufele de leuștean și brazii tineri, plantați în amintirea reginei Elisabeta, mai sunt verzi. De ei îmi place.

Îmi par tot atâția eroi... Pare că, așa cum stau cu capetele oable către ceriu, mi-ar zice:

— Vezi toate trec, toate se schimbă!... Numai noi nu ne schimbăm principiile și ținuta noastră politică... Noi suntem veșnic aceiași, rămânem deapururi — chiar și în temnița de stat — aceia cari am fost.

Și cum îi înțeleg, prind prietinie cu ei, un fel de dragoste ca pentru niște frați buni. Și mă gândesc... mă gândesc că dacă toți ai noștri ar fi așa de consecvenți în principii și întru toate ca bradul... Doamne, în scurtă vreme, unde am ajunge?!

Câte o floare întârziată își deschide și acum petalele, dar e rușinoasă și fricoasă să nu o prindă bruma rece a nopților...

Și cum stam așa îndurerat și pierdut pe gânduri la fereastră, deodată ceriul a început a se întuneca tot mai mult și o ploaie pripită s'a descărcat asupra pământului stors de arșiță.

Mă cugetam tocmai la trecutul dureros de opt luni împlinite în arestul de stat și la cele 4 luni ce le mai aveam, la colegii (toți dușii, o colegialitate de scurtă durată), cari mă părăsiră și tocmai îmi propusesem ca în locul singurului coleg sârb Bartulov (nu Beketov?) Gaspar, — când va veni pandurul să-i dau doi bani, să îmi cumpere pe ei un coleg mai cu maniere, și — care să fie osândit pe mai multă vreme.

Dar vorba veche și deapururi nouă: Omul propune și Dumnezeu dispune!

Când era să îmi eternizez gândul pe hârtie, iacă mare că sună clopoțelul. Sunt aici atâtea clopoțele (dela 20 odăi, cel dela poartă și cel dela telefon) încât omul nici nu știe — să le deosebească în zilele dintâi. Eu însă »ca acasă« mă obișnuisem și cu asta! Era cel dela poartă!

Brr! Cine să mai vină și pe vremea asta? Sunt tocmai 12 și jumătate... Cine să fie? Vreun gubo (recrut), nu?

Sergentul cu cheia raiului o ia ca din pușcă, fuga la poartă. Descuie. Eu deschid fereastra. Am ghicit-o. E un recrut sdravăn!

Brunet la față, mustața abia-i mijește, păr negru, paltonul pe braț, bastonul în mână dreaptă. Acum închid fereastra și deschid ușa. Mă plimb

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

șuni, Aceasta e poarta, prin care putem pătrunde în inima tuturor cetățenilor noștri. Dacă nu e nici un năcaz, trăim și așa; dar în timpuri de încercare avem nevoie de unitatea internă, care fără comunitatea limbii nu e tare și nu e sigură.

Felul întortochiat de a cugeta și intențiunile meschine ale fariseilor șoviniști transpiră din tot articolul, care făcând apologia legii lui Apponyi, ce trebuie executată până la ultima literă și a cărei executare trebuie supravegheată cu ajutorul unui control îndoit, ajunge la următoarea concluziune finală:

...cauza sfântă a instrucției maghiare va lua avânt momentan și uimitor. Instrucția maghiară a fost până acum de fapt o insulă mică în școlile nemaghiare, pe care au spălat-o valurile. Acum trebuie să fortificăm această insulă de toate părțile și să o împreunăm cu poduri pe deoparte cu toată instrucția din școlile populare, pe de altă parte cu vieța noastră socială și de stat. E imposibil, ca să nu progresăm, dacă fiecare își face datoria; patria și așteaptă, ca fiecare să-și facă datoria.

Da, e foarte adevărat, că patria așteaptă dela fiecare cetățean al ei, să-și facă datoria. Dar această datorie cetățenească nu este alergarea nebună după potcoave de cai morți, ci este *năzuința de a pătrunde spiritul legii*, al legii creștinești și sociale, care caută să asigure fericire morală și materială pentru fiecare.

Da, să-și facă fiecare datoria și să și-o facă mai întâi aceia, cari de altceva nu sunt preocupați, decât de gândurile mișelești de a turbura apele, ca să pescuiască în turbure.

Dacă le-ai sincer gândul și dacă ar fi siguri, că maghiarizarea s'ar putea face, atunci nu limba, nu litera moartă ar cerca s'o infiltreze în gura milioanele, ci spiritul, vieța. Aici ar trebui să se înceapă maghiarizarea. Dar fiindcă aici nu se prinde nimic, o încep în altă parte, unde pot obține și pot arăta niște rezultate statistice, cari în fond sunt fără conținut.

Dar după cum litera moartă a legii omoară totdeauna, iar niciodată nu alimentează vieța — așa și năzuințele ipocrite și mișelești ale șarlatanilor politici nu vor întârzia să-i dea de mal.

Din România.

Majestatele Lor Regale și Regina precum și Principii Moștenitori, au însărcinat pe dl Dim. Sturdza, președintele consiliului, ca să exprime cele mai vii mulțumiri, pentru felicitările ce s'au trimis familiilor regale și princiare cu prilejul zilei de 10 Maiu, înaltului cler, autorităților civile și militare, precum și diferitelor persoane particulare, cari prin adrese, telegrame și prin înscriere la Palat s'au grăbit să mărturisească simțimentele de dragoste profunde pentru Tron și Dinastie.

Congresul asociației generale a medicilor din țară. Sâmbătă, după prânz, s'a deschis al XI-lea congres al asociației medicilor din țară, în localul institutului bacteriologic din București.

Dl dr. V. Babeș a deschis ședința, salutând în numele asociației medicilor, pe dl C. I. Nicolaescu, secretar general al ministerului de interne, care reprezintă în congres pe dl ministru de interne.

Dl Nicolaescu mulțumește pentru onoarea ce i-se face și arată interesul pe care îl arată dl ministru de interne situației sanitare a țării și spune că e autorizat să declare, în numele dlui ministru, că toți trebuie să conteze pe dragostea sa pentru lucrările asociației medicilor.

Dl Babeș mulțumește pentru frumoasele sentimente ale dlui ministru de interne.

D-sa, vorbind mai departe despre nevoile țării, arată însemnătatea expoziției din unele puncte de vedere însă spune, că degeaba s'a făcut deoarece s'a dovedit că starea țărânilor e proastă.

Relele de cari e bântuită țărânilor au fost totdeauna semnalate de medici.

Arată mai departe că guvernul actual are cele mai bune intenții spre a lecuși relele de față și aceasta se va face prin numirea unui bun șef al serviciului sanitar.

Dl dr. C. Gheorghian, secretar general al societății, citește darea de seamă asupra lucrărilor comitetului central al asociației generale a medicilor în mersul anilor 1906—1907.

Dl dr. Drugescu, casierul societății, citește raportul casierului central asupra gestiunii financiare a anului 1906—1907 încheiată cu un excelenț de 4700 lei cari trec la fondul neatacabil, care se ridică astfel la 41 mii 125 lei.

Ședința se suspendă pentru câteva minute ca membrii să se consfătuiască asupra constituirii biroului congresului.

La redeschiderea ședinței e proclamat preșe-

dinte dl dr. Manolescu, iar vicepreședinți dnii dri. Tachian, Tomescu și dl dr. Burghilea, secretar.

Dl dr. Manolescu își exprimă mulțumirea pentru cinstea ce i-se face fiind ales președinte al Congresului și arată apoi însemnătatea deosebită ce a avut-o și o are în dezvoltarea sanitară a țării, căci asociația medicilor e un adevărat organ sanitar al țării.

Dl dr. V. Sion desvoaltă apoi o importantă comunicare asupra infirmeriei rurale.

Candidații conservatori în capitală. Comitetul electoral întrunit sub președința d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, stabilit candidaturile conservatoare pentru alegerile parlamentare din județul Ilfov după cum numără:

Senat. Colegiul I. Domnii: Nicu Filipescu, dr. C. I. Istrati.

Colegiul II. Dnii: Gr. Tocilescu, Emil Pangrati, dr. C. Severeanu, Dimitrie Dobrescu, D. Șoimescu.

Cameră. Colegiul I. D-nii: Al. Marghiloman, B. Delavrancea, Dim. Nenișescu, Barbu Păltineanu, I. Brătescu.

Impotmolirea gurilor Dunărei. Comisiunea europeană a Dunărei a încunoștințat direcțiunea serviciului maritim român, că din cauza nisipului enorm ce s'a depus la gurile Dunărei, la Sulina, fiind apa la bar de o foarte mică adâncime, nici un vas nu poate să intre sau să iasă din Dunăre.

Trei dintre cargoboturile S. M. R. cari au fost încărcate cu mărfuri precum și încă treizeci de vase așteaptă în largul mării ca să poată intra la gura Dunărei.

Comisiunea europeană lucrează cu trei drage la despotmolirea gurei Dunării, pentru ca să poată face posibilă intrarea și ieșirea vaselor cari suferă pagube din această întârziere.

Biroul congresului internațional de petrol. — Biroul român al congresului internațional de petrol a fost constituit în modul următor:

Protector: A. S. Principele României.

Președinte de onoare: Dl ministru al domeniilor.

Președinte: dl A. Saligny, inginer, inspector general, președintele Academiei Române.

Vice-președinți: dnii Vintilă Brătianu, dr. I. Mrazec, dr. Ardeleanu, Spien, directorul soc. »Sfeua Română«, Sclawe, directorul soc. »Buștenari«, Raky, directorul societății »Regatul Român«, inginerul I. G. Cantacuzino, dela societate-

prin odaie. De afară de pe coridor se aud pași, șgomot și vorbe.

Mai apoi aud dispută în odaia de vardă, vecină cu odaia mea. Nu peste mult două figuri trec alături pe coridor. E sergentul și recrutul. Sergentul deschide ușa celei numărul nouă, îi dă colegului îndrumări și puține informații și îl lasă singur.

les în coridor și-l întreb pe sergentul.

— Cine-i domnul ăsta?

— Un condamnat!

— Pe cât timp?

— Pe 6*(șase) luni!

— Pentru-ce?

— Agitație!

În vremea asta mi-am și pironit ochii pe bilelele de intrare, ce-l ținea sergentul în mână. Din acesta m'am convins că da, colegul era judecat pe șase luni temniță de stat. A intrat în 20 Aug. și scapă în 20 Februarie 1907. Il chiamă Nagy Mihály și e jurist — ziarist din Oradea-mare.

În temnița de stat, când condamnatul pentru agitație e maghiar, atunci poți fi sigur că respectivul e agitator socialist. Un fel de oameni — agitatori ăștia socialiști — cari în grabă se împrietinesc și simpatizează cu noi și aspirațiile noastre naționale. Păcat numai că, cu puține excepțiuni, sunt mai toți jidani. Dar la noi în *Paletina nouă*, ziarisții naționalităților și socialiștilor, au aceeași soartă: umplu aresturile goale. Și tocmai soartea asta vitregă și colegialitatea în suferințe îi face să simpatizeze unii cu alții.

Recrutul Nagy îmi e vecin. Peretele e subțire și îl aud cum se plimbă.

Acum iese afară. Din coridor aruncă o privire furioasă în odaie la mine, trece apoi și povestește cu sergentul. Precum se vede e foarte neastâmpărat. Dar e tânăr, și — mai are vreme. La tot cazul însă temnița de stat nu îl va înfrâna, ci îl va oțări și mai mult. De nouă intră în odaie și de nouă aruncă o privire spre odaia mea.

Mai târziu am stat de vorbă. Eram numai veselie, căci deoparte auziam vești de pe afară, iar de altă parte mă simțeam mângăiat, că am cu cine să-mi împărtășesc amarul robiei. Mă obișnuisem doar în decursul alor opt luni trecute tot cu oameni, cari vin pe câte-o pereche de zile numai, ca să se odihnească aici și apoi cu puteri nouă să plece mai departe mânați de valurile vieții.

Soiul ăsta de oameni văzându-mă comod, ca la mine acasă, se obișnuiseră a privi în mine un fel de »stăpân« și îmi dădeau porecla de »*Stălp al temniței*«.

Dar pentru aceea totuși le plăceam, simțeam eu asta! Le plăceam căci de multe ori le știam da îndrumări și informații, iar în ciasuri de restriște aveau cu cine să se distragă.

Acum, când știu că am un condamnat, care o să rămână și după mine aici, mă simt cu mult mai bine. Mi-s'a luat o piatră grea de pe inimă. Am apetit mai bun, veselie s'a intrupat în mine, sunt mai ușor și simt cum îmi bate sângele în vine. E un fel de vieță nouă aceasta, după vre-o câteva luni de letargie...

Iar ce-mi place mai mult, e că de azi încolo nu mai sunt eu »*Stălpul temniței*«. O să-i cedez, cu drag, vecinului titlul acesta dimpreună cu toate drepturile și prerogativele împreunate cu el.

O să facem chiar mâine un fel de predare și preluare de comandă. Iar eu ca un moș bătrân, o să mă retrag în penzie... Totodată îl voi introduce în tainele arestului de stat și fiindcă suntem vecini o să-l învăț și metoda de a telegrafă prin perete seara după ce ne închue separat pe fiecare...

— Fii deci binevenit vecine, noule coleg și... stălp neclintit al arestului de stat! Iți pot proclama că la vremea sa o să predați și tu slujba asta unui agitator naționalist...

Și cum mai am numai patru luni, mă cuprinde un dor nespuse de doi ochi mângăietori și de lumea din afară cu al ei val vârtel, care îmi trece pe dinaintea ochilor în goana fugarului turbat.

S'au lăsat umbrele sării. E răcoare, Deschid fereastra, și văd ceriul întunecat. Brazilii din grădina se înalță către ceriu și către Părintele de sus... Ca și când s'ar ruga pentru *dreptate, lumină și adevăr* pe seama popoarelor ce sufăr...

Și prin minte îmi trece povestea bradului vechic tânăr, sănătos și deapuri acelaș în fapte, în vorbe și în simțiri.

Și mi-e drag bradul, și mi-e frate.

Seghed in, 20 August 1906.

Medicale. Academia Română a primit a tipări o lucrare a simpaticului dr. maior Crăiniceanu din reg. 7 Prahova detașat în ultimul timp la București intitulată »*Literatura medicală*«. Această operă care va face epocă în știință cuprinde întreaga literatură medicală din țară.

tatea »Petrolifera«, Dl Dobrescu, dela societatea »Speranța«.

Secretar general: Dl C. Alimăneșianu, inginer, șef de mine, președinte al societății petroliștilor români.

Secretari de secție: Dnii I. Munteanu-Murgoci, ing. I. Tănăsescu, inginer Osiceanu.

Membrii de onoare: Dnii I. Kalinderu, P. P. Carp, P. S. Aurelian, Ioan Lahovary, C. Istrati, B. Missir și N. Filipescu.

Congres. Miercuri seara s'a ținut la Ateneu a treia și ultima ședință a congresului silvicultorilor, convocat de societatea »Progresul silvic«.

În această ședință prezidată de dl Ion Kalinderu, dl I. Guguianu a vorbit despre regenerarea pădurilor de stejar.

La sfârșit au fost proclamați membri de onoare ai societății dnii Huffeld, profesor la școala din Nancy, și dl G. Maior, profesor la școala superioară de agricultură.

Discursul dlui Dimitrie A. Sturdza, președintele consiliului de ministri

rostit la întrunirea partidului național liberal din Brăila, în ziua de 5/18 Maiu 1907.

(Urmare.)

O asemenea urcare de 12³/₄ procente în doi ani nu o poate purta țeara cea mai bogată, necum noi. Un asemenea spor al bugetului Franței ar reprezenta cifra de 500 milioane lei. Un guvern al Franței, care ar veni cu o asemenea propunere, ar ridica fără îndoială o furtună în întreg poporul. Firește că, dacă au pus dări, au avut excedentul mai mare. Excedentul de 45¹/₂ milioane a fost cel mai mare excedent pe care România l'a avut dela 1862 până astăzi; dar el e un excedent dolnăvicios, pentru-că, în loc să iasă din economii, a ieșit astfel din dări nouă.

Nu s'a oprit însă aici destrăbălarea cheltuielilor. A mers mai departe.

Conservatorii au făcut împrumuturi, cari în doi ani de zile, pentru Stat, comună și județ se suie la 300 milioane, cari fac o anuitate de 18 milioane. Va să zică: dacă ai avea în fiecare an excedent de 45 milioane, trebuie să scoți cele 27 milioane de anuități în timp de 45 ani, lată cum se topește de-odată excedentul cel mai artistic imaginat.

Dar când vine un an rău, cum este anul acesta, ce facem? când dările nu se încasează așa de curând, cum se încasau în alți ani; Când vămile, tutunul, monopolurile statului, comerțul nu merg în plin, cum stă cu restul de 27 milioane în fața cheltuielilor de 256 milioane?

Mai trebuie încă observat ceva.

De unde avem să cheltuim 300 milioane, când nu-i ai în pungă? Stăm dar dinaintea unei datorii neconsolidate, adică neașezată încă pe un șir mai lung de ani. Datoriile neconsolidate sunt însă o mare încurcătură pentru finanțele unei țări. De ce să administrăm însă finanțele țării astfel, ca să intrăm în încurcături? Nu au fost destul cele trecute? Să fie stabilitate în încurcături financiare, iar nu în gospodărească conducere a finanțelor? (Aplauze prelungite).

Vă amintiți, în ce strâmtoare eram în 1901, când ne găseam în fața deficitului bugetar de 74 milioane. (Aprobări unanime).

Problema care se pune astăzi înaintea noastră este aceasta: trebuie ca neapărat să fie pusă țara pe un rost, ca să nu se mai poată întâmpla ca finanțele Statului să mai intre în dezordine. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Aceasta este o cerință absolută, care nu este numai pentru partidul liberal, care a dovedit nu numai că promite, dar că și știe să se fie de cuvânt. Cerința este pentru orice guvern. Trebuie să fie lege pentru toți, că nu mai poate fi îngăduit un guvern, de orice culoare ar fi el, care să facă ca statul să intre în cheltuieli destrăbălate, cari ruinează creditul public și privat, rostul go-

spodăriei țării întregi. (Aplauze furtunoase și îndelung repetate. Ovațiuni).

Dar, d-lor, pentru aceasta nu este nevoie nu numai ca guvernele să nu facă asemenea lucruri, dar nici reprezentanții națiunii. De aceea, cetățenii ar trebui să ceară dela acei pe cari îi trimet în adunările legiuitoare, în cameră și în senat, să jure, înainte de a li-se încredința mandatul de reprezentare ai poporului, că nu vor încuviința cheltuieli dezordonate și împrumuturi, cari să infunde creditul țării. (Aplauze prelungite și îndelung repetate. Ovațiuni nesfârșite și entuziaste).

Dacă gospodăria noastră va merge așa cum a mers: liberalii să vină să facă economii, iar conservatorii să risipească averea statului prin cheltuieli nesocotite, dări nouă și împrumuturi necentenite, — va veni o vreme când această neorânduială se va sparge în capul țării, într'un mod mai urât decât în 1901. (Aplauze prelungite. Unanime aprobări). Atunci creditul statului a fost atins și s'a clătinat toată țara de situațiunea în care se găseau finanțele statului. Când însă va veni a doua oară o asemenea situațiune, creditorii statului și ai particularilor vor retrage creditele lor, și vom plăti greu nesocotințele noastre.

Prin urmare, vedeți: trăim sub o cerință absolută de stabilitate în cele bune. Prin urmare: stabilitate într'o gospodărie bună, iar nu stabilitate într'o gospodărie destrăbălată. (Aplauze prelungite).

Toate cheltuielile trebuiesc făcute cu măsură. Un exemplu. Drumurile de fier, nu sunt ele bune și foarte priincioase? Nu trebuie să avem mai multe drumuri de fier? De sigur. Am făcut o socoteală, sunt acum mai mulți ani de zile, cam câte drumuri de fier ne trebuie peste cele ce avem astăzi, adică peste cele 3200 kilometri? Am constatat că ne mai trebuie încă 3000 kilometri, cari cer un capital de vr'o 500.000.000 lei, și o anuitate de 30 milioane.

Le putem noi face într'un an?

De sigur că nu. Dar nici în zece ani, căci s'ar cere pe fiecare an un împrumut de 50 milioane și anuițiți reînnoite de 3 milioane. Dacă însă am vota deodată un împrumut de 500 milioane, care ar fi rezultatul? Am speria pe capitaliști, și ne-am strica creditul. Am votat însă, în doi ani, împrumuturi pentru căi ferate și alte cheltuieli, de 300 și am și cheltuit o mare parte din această sumă.

Bine e? Gospodărește e? Înțelept e?

De ce să ne stricăm creditul într'un mod atât de nesocotit?

Trebuie deci o chibzuială, și această chibzuială trebuie să o aibă toate guvernele. Guvernul național-liberal o va avea, pentru-că a dovedit că nu numai în teorie, ci și de fapt el este pentru o bună și cumpănită gospodărie. Dar trebuie ca și guvernele conservatoare să urmeze pe această cale; căci nu e cu dreptate ca guvernele liberale ca fiecarei guverne să îngrijească de buna gospodărie a țării și pe urmă să vină conservatorii și să svârle bani pe fereastră.

Acesta este întâiul pas spre stabilitate. (Aplauze prelungite).

Al doilea punct care se cere pentru stabilitate, este să avem școli bune. Să nu-și mai bată un ministru al instrucțiunii publice joc de școli și de copiii noștri. (Indelungate aplauze).

Munca omenească în toată lumea a crescut peste măsură și se cer bărbați copți la minte și bine instruiți pentru-că să poată ei munci cu spor și susține concurența țării lor cu cealalte țări. Școlile bune sunt fundamentul progresului omenirii.

Capacitatea și puterea de muncă a cetățenilor dau unei țări puțința de a înainta și a susține concurența cu alte țări. De aceea, trebuie o învățătură solidă să se dea copiilor de mici, până ce devin bărbați și femei în toată firea. Pentru ca această cerere să fie îndeplinită, ne trebuie stabilitatea, ca nu un incapabil să dărâme într'un an munca a zece ani, cum s'a întâmplat în ultimul minister conservator. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ultimul ministru conservator a adus o adevărată confuziune și anarhie în școală.

Dovadă despre aceasta este faptul că în cele din urmă s'a izbit, sau mai bine a încercat să se

izbească și în universitate, dar atunci s'a ridicat întreaga opinie publică și guvernul a trebuit să retragă proiectul de lege. (Aplauze furtunoase și repetate).

Acel proiect de lege prevedea, dlor, că, în loc să se dea o dezvoltare acelor științe cari pun țările în condițiuni să susție concurența unele cu altele, prevedea înmulțirea avocaților din România. (Aplauze prelungite. Mare ilaritate).

Să mă explic: sunt de nevoie avocații. Dar ca să faci atât de mulți, în cât ei să nu poată exista decât iscodind certuri între oameni, aceasta nu e lucru sănătos. Să înmulțim clasa muncitorilor producători, iar nu clasa muncitorilor, cari trăesc din munca altora. Această normă trebuie iarăși adusă la principiul stabilității. (Aplauze furtunoase).

În alte State, dlor, existau, înainte de jumătate de secol, numai universități clasice cu facultățile de teologie, de filosofie, de științe, de medicină, de drept. Științele practice erau toate strânse într'o singură facultate. Științele au luat un zbor mare și s'au înființat, în timpurile din urmă, universități tehnice, pentru mecanică și inginerie, pentru agricultură și comerț, ba și universități militare. Aceste universități s'au impus prin dezvoltarea economică a omenirii. (Aplauze prelungite).

Care e rezultatul acestei mari schimbări? Facultățile de teologie, filozofie și drept s'au dezvoltat ca progres științific, însă ca număr de profesori și de studenți, ele au rămas în urmă. Științele și au înzecit cercul de activitate. Facultatea de drept este menită să formeze mai ales corpul magistraților și al avocaților. Dar, dacă ele creiază avocați cerșetori, aceasta este un nonsens, pentru că prin certuri nu se produce bobăția, ci se impușinează. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Nu certurile îming națiunile pe calea progresului și a civilizațiunii. (Aplauze furtunoase).

Revin asupra acestui punct, pentru-că cred că pe copiii noștri să i împingem spre științele practice, către științele producătoare de avuție (Aplauze călduroase și entuziaste, mult prelungite), iar nu către științele consumatoare de bogăție. Și în această tendință trebuie stabilitate. (Prelungite aplauze).

Mai trebuie însă să avem stabilitate în bine, în distribuirea justiției. Să nu poată nimeni să-și bată joc de justiție, nici direct, nici indirect, nici în mod constant, nici chiar în mod trecător. Aici iar am păcătuit mult. Să nu fie justiția nici în mâna guvernelor, nici în mâna avocaților. Justiția să fie în mâna conștiinței bărbaților luminați, chemați a o da. (Entuziaste aplauze, îndelung prelungite).

Acți trebuie o stabilitate bazată pe cea mai fină conștiință omenească, ca credința generală a tuturor cetățenilor să fie că tribunalele și curțile sunt templuri ale dreptății. Și aci este o mare reformă de făcut: înlăturarea formelor absurde, cari îngroapă dreptatea și a trăgănărilor, cari o desființează. (Aplauze prelungite).

Stăm dinaintea acestui punct: justiție reală și permanentă. (Va urma).

Reprezentanța gimnaziului din Brad.

Trebile gimnaziului nostru din Brad le conduce așa numita reprezentanță gimnazială. Aceasta o formează sinoadele protopopiatelor Brad și Hălmagiu. În înțelesul statutelor dreptul de conducere al reprezentanței e foarte larg. Nimic mai însemnat nu se poate face în administrarea școlii fără știrea și învoirea ei. Ea își ține adunarea ordinară anuală la sft. Constantin și Elena patronii gimnaziului, — anul acesta la 10 ore a. m. În convocator sunt două puncte însemnate. Unul este raportul în afacerea colectei, începute pentru ridicarea gimnaziului, iar celalalt alegerea unui nou profesor ordinar definitiv.

În anii dintâi dela înființarea gimnaziului ziua aceasta a fost cea mai frumoasă sărbătoare cul-

La boala «VÂNĂ de AUR», diabetă și intestine indispensabil pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebunțeze medicamentul «ZERO», căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare. — Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere. —

ZERO

La întrebunțare e mai ieftin decât hârtia. Ori unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat.

BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52

turală și națională a zarandenilor. Tot ce avea Zarandul ales se aduna în sala gimnaziului să asculte dările de seamă despre un nou an de școală și despre un nou an de gospodărie a gimnaziului și să guste bucurie curată, văzând roadele binefăcătoare ale jertfei celei mari, ce au dat-o zarandeniilor cei săraci pe altarul culturai. Ca bucuria să fie și mai mare tot în ziua aceasta era mai mult școlariilor. Și n'a fost fericire mai mare pentru cei-ce eram studenți pe acele vremuri, decât atunci când întimpinam, cu ovațiuni și însuflețiri ce nu se pot cobori în vorbe, pe membrii reprezentanți, cari după adunare veneau să petreacă în mijlocul școlariilor.

Vorbirile, încălzite de dragostea delimbă, dragostea de neam și de dorul de cultură lăsaus urme neșterse în sufletele tinere atât de primivoare.

Cu vremea momentele acestea s'au rărit. Au venit la administrare oameni iubitori de forme lungi... În locul însuflețirii celei sfinte, au urmat, în adunările reprezentanței, discuțiile lungi, — după forme, — omoritoare de plictiseală. Ținând lung adunările, — nu s'a mai putut ținea nici mai mult în ziua aceea. Membrii au început a veni tot mai puțini, până am ajuns să se zădărnicească după o altă adunări din lipsa membrilor.

Starea aceasta nu mai poate dăinui. Dacă ne-a rămas ceva brumă de drepturi, pentru cari părinții noștri au jertfit atât de mult, avem datorință sfântă să le și exerciem, în spiritul întemeietorilor acestui gimnaziu.

Pentru înălțarea sărbătorii corpul profesoral s'a îngrijit, ca în ziua de sff. Constantin și Elena anul acesta să fie și o producțiune frumoasă a școlariilor cu declamări și cântări de cor.

Nădăjduim că membrii reprezentanței, pătrunși de însemnătatea zilei, vor veni la adunare în număr cât mai mare.

B r a d, 27 Maiu 1907.

Dr. I. Radu.

Din străinătate.

Sărbia.

Conflict între Pașici și Vuici. Intre ministrul președinte Pașici și consulul Serbei la Berlin Vuici s'a născut conflict. Cauza este o pretinsă vizită a lui Pașici la Goluchowsky, pe când acesta eră ministru de externe, iar Vuici consul la Viena. Din partea radicalilor noui adevărat Pașici e învinuit, că ar fi voit să-l viziteze pe Goluchowsky fără știrea lui Vuici, iar Goluchowsky i-ar fi adus la cunoștință, că audiența se poate acorda numai prin intervenția conzulatului sârb.

Insuș Vuici l'a devalvat pe Pașici prin publicarea unei scrisori. Pașici a declarat de neadevăr afirmațiunea lui Vuici.

Presă sârbească însă e de partea celui din urmă. E interesant, că amândoi sunt același partid.

Vuici și-a dat demisia.

Germania.

Lista civilă a Braunschweig-ului e proiectată să se mărească anual cu 300 mii mărci. Guvernul a propus numai un adaus de 220 mii, dar comisia de drept public a propus 300 mii, ca să nu facă impresie rea asupra străinătății față cu noul domnitor, ce se va alege. Prințul Ioan Albrecht a declarat, că în cazul alegerii sale

nu se va învoi la micșorarea adausului. Deputații precum se afirmă, sunt cei mai mulți pentru 300 mii.

Rusia.

Pentru ajutorarea țaranilor, cari se află în mizerie, în ședința de Vineri a dumei s'au votat 17 milioane și jumătate ruble cu 176 voturi, contra 149.

America.

Intre Mexico și Guatemala nu s'au restabilit relațiile pașnice. Mai multe batalioane mexicane sunt în drum spre Guatemala. Cei doi indivizi, cari au omorât pe Brillas, președintele Mexicului, se crede că vor fi împușcați.

Conferența de pace.

O altă chestie de rezolvat, afară de desarmare, din partea conferenței dela Haga este întrebarea, dacă să se enunțe, ori nu, inviolabilitatea averii particulare în timp de războiu pe mare. Englezii sunt în contra neviolării acestei averi, căci în acest fapt văd știrbirea valorii supremației lor maritime. Americanii sunt aderenți ai neatințerei averii particulare. În statul New-York (Lake-Mohon) s'a ținut un congres, care recomandă conferenței de pace pentru cazul de războiu maritim imunitatea averii particularilor și discuția chestiei neutralizării liniilor comerciale de pe Ocean.

Japonia.

Delegatul Japoniei la conferența dela Haga a fost primit Sâmbătă în audiență din partea țarului la Tarscoie-Selo.

Francia.

Intrecere internațională de flote va avea loc pe la sfârșitul lunei viitoare în Bordeaux, fiind de față și președintele Fallières. Va lua parte flota americană, japoneză și franceză.

Pactul franco-japonez.

În conziliul ministerial francez, care a avut loc Sâmbătă, ministrul Pichon a cetit telegrama ambasadorului francez din Tokio, conform căreia între Francia și Japonie s'a căzut perfect de acord cu privire la pactul, ce are să se încheie. Ministrul a schițat apoi în liniamente generale pactul, care se va semnă zilele viitoare.

Finlanda.

Camera finlandeză a fost deschisă în mod sărbătorec din partea guvernului, care a cetit mesajul de tron în numele țarului și al marilor duci finlandezi. Mesajul de tron s'a cetit în limba fină și svediană. După cetirea lui președintele camerei s'a adresat guvernului printr'o vorbire, spunând, între altele, că poporul finlandez să năzuiește să-și împlinească îndatoririle culturale și să-și asigureze existența națională.

Dela frați.

Aromânce asasinate de greci în Macedonia. Grecii nu s'au mulțumit numai cu omorirea bătrânilor efori și primari ai comunității românești din Maganova: Gh. Nazari și Mihali Dida, au hotărât distrugerea partidului românesc, ceace după părerea lor nu se poate reuși decât numai prin căi criminale.

Planul lor fiind cunoscut, mai toți bărbații au părăsit comuna.

La Magarova a rămas numai institutorul P. Rușă și cetățeanul Gorciu Globaru, cu locuința în școală și păziți de cavaji. La Târnova numai institutorii Pitu Constantinescu și Take Perdiki, precum și un cetățean, deasemenea păziți de cavaji.

Văzând că acești oameni nu pot că cadă în ghiarele lor ca să-i sfășie și că școalele și partidul românesc continuă de a exista în ambele comune, au hotărât moartea femeilor și copiilor lor.

La 5 ale acestei luni s'a făcut începutul cu asasinarea mamei dlui Gorciu Globaru. Dormise la fiul său. Des de dimineață se dusesse la șipotul numit Marele. Pe când stătea aplecată, doi tineri năvălesc asupra-i, izbindu-o de mai multeori cu pumnalul în ceafă și în cap.

Chiar în seara zilei, în care s'a înmormântat d-na Globaru, au fost executate văduva femeie Piha cu fiica ei.

S'a terminat o discuție generală.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 27 Mai.

Pe când se sfârșește zăpăceala vorbirilor de toate nuanțele, situația începe a se lămuri tot mai mult. Pentru scormonitorul sub cenușe începe a se lămuri. Anume, clipă de clipă iese la iveală, că cel ce laudă proiectul pentru una, îl votează pentru alta, și cine îi face critică, aspră îl primește în nădejdea efectelor bune.

Asta: zice că-l doare capul pentru servitori, și primește, bine știind cât de greu îi leagă.

Gura zice... și tot e cuminte să te mai spioești cu puțin *umanitarism și democra-tism*. Nici odată nu s'au pomenit atâta aceste două »cuvinte«, ca și cu privilegiul acestei discuții.

Ce bună e instituția partidelor! Ministrul n'are decât să poruncească, ori în cazul cel mai rău — ca cel de față — să »se înțeleagă« cu membrii partidului și fuga se înscenează comedia, se dau »coloritele«, se pun penele de păun, — de ministrul poate apoi să zică: »și o parte interesantă atacă, și ceialaltă, prin urmare proiectul meu este cu siguranță bun«.

Pe fotoliile de catifea o grămadă de ministri. Intre ei și Apponyi, în costum foarte casnic: păpuși galbeni, pantaloni cadrilați. Surtuc de »luster«, scurt.

Oare ce-a isprăvit la Curte acest ministru, care ar avea să se răsbune, acolo, pentru o veche umilire, și pare a se fi gândit la astă resbunare, lovind în naționalitățile simpatice Suveranului, și silind pe acesta să lovească și dânsul, pus în încercătură?

Pe coridor, un tablou interesant. Premierul în față cu șeful biuroului de presă, dând acestuia o dojană aspră pentru niște știri

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la morburii de plămâni, cataruri, tusă convulsivă, scrofulosă, influență.

Ofertându-l-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **împachetarea originală „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Elveția).

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delătușă tusa, negma, asudarea nopții.

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medic în farmacii à 4 cor. sticle

neplăcute, strecurate în publicitate. Gazeta-
rul stă sfios, cu ochii nemișcați și vorba
»emoționată«. Sărmană presă.

La discuția pe articole — foarte vie —
iau parte mulți.

Sedința se deschide la orele 10 și 10 m.

Prezident: I. Justh, pe urmă Rakovszky.

Deputații naționaliști: Mușitchi...

Prezidentul face mai multe declarații.
Premierul Wekerle prezintă trei proiecte de
lege.

Obiectul zilei de azi continuarea discu-
ției asupra proiectelor lui Darányi.

Irsay F. Cunoscutul fanfaron cu glasul
strigător sună cu drâmba democrației, ca
și tovarășul său Nagy György. Crezând,
adică zicând că este spre binele servitorii-
lor, primește proiectul, și aduce elogii mi-
nistrului. Nici el nu se poate răbda să nu
se lege nițel de socialiști.

Gaal Gaston: (kossuthist, mare proprie-
tar.) Respinge zvonul și vorba ziarelor ca
și cum ceace fac kossuthiștii ar fi reacțio-
narism. Este numai echitatea — (explicată
în stil maghiar!)

Care poate, acel proprietar va împărtăși,
de bună voe, cu toate bunătățile pe servi-
torii săi. Cine nu poate, nu poate. Prin ur-
mare nu trebuiau codificate prin lege anu-
mite dispoziții!

Il doare tare paragraful care obligă pe
stăpân să poarte la școală pe copiii servito-
rilor săi. S'ar prăbuși »țara«, dacă astfel,
un proprietar maghiar ar da bani la o școală
valahă, nemțească și de orice naționalitate.
(Aprobări).

Umanismul exagerat al pașoptiștilor le
aduce numai răsplata numirei de reacțio-
narism.

Numai colo într'un târziu are să iee de
seamă ministrul, ce uriașe greutatea a pus în
cârca proprietarilor.

Etc., etc., etc., — până primește proiectul,
trecând mai nainte peste socialiști și el.

Vorbirea lui de un ceas și jumătate a fost
întreruptă des de îndârjite aplauze, când
făcea antisemitism, când apărând proprie-
tatea mare, și când răspundea rând pe rând
— ca un ministru — la toți cei ce
atacaseră proiectul. Naționaliștii, spune, au
făcut aspră critică, cu gândul, să facă și mai
imposibilă situația proprietarilor maghiari,
icuiți în blocul lor. (Ovații).

Prezidentul închide discuția, și dă pauză.
La redeschidere,

Holló: își retrage proiectul de rezoluție,
fiind acum impropriu.

Referentul *Bernáth* nu spune nimic nou
și captivant în obișnuitele cuvinte de în-
cheiere. Prin urmare, deputații au răgaz să
se desfășoare în câțiva colegi ai lor, cari își
petrec foarte leger cu niște cuconițe, pe ga-
leria lor.

Proiectul se primește fără voturile demo-
craților și al lui Bozóky.

Discuția pe articole

Prezidentul prezintă cererea ministrului de
agricultură ca să poată lua parte la discuție
un secretar al său, care nu-i deputat. Ca-
mera dă voie.

La articolul 1. *Mezőffy* și *Hamersberg* în-
aintează amendamente. Cel de al doilea are
fericirea de a i-se primi.

La articolul 2 tot el.

În jurul §-lui 3 s'a deschis discuție mai
lungă la care au luat parte Ernst, Mezőffy,

Nagy, Pethő, Fenyvesy, Vázsonyi, Bodok și
Darányi. S'a primit amendamentul lui Vá-
sárhelyi ca și copiii de 12 ani ai servitorii-
lor să poată încheia învoielii cu stăpânii. S'a
mai primit un mic amendament al lui To-
roczkay.

Ședința s'a ridicat la orele 2 și 1/4.

Rerultatul balotajelor din Bucovina.

În Cernăuți II: George *Grigorovici*, socialist,
obținând 3450 voturi din 6035.

În Boian, Storoineț și Cernăuți: dr. Const.
Isopescul, naționalist, obținând 6246 voturi din
11.423.

În Șolca și Gurahumora: dr. Aurel *Onciul*, de-
mocrat, cu 4689 voturi. Contracandidatul dr. D.
Popovici a avut 3880 voturi.

Mai rău decât în Rusia!

Am citit despre multe tirării, barbarii și
mișelii în Rusia. Nu am citit însă nicăieri
despre vre-un ucuz care să oprească bine-
facerea. I-a fost dat *contelui negru* gloria
să fie cel dintâiu și singurul ministru care
palmuește cele mai nobile sentimente: por-
nirea isvorită dintr'o dorință de a face
bine celor săraci.

Iată ce cetim adică în numărul din urmă
al revistei »Țara Noastră«:

»*Internatul de băieți din Sibiu*«. —

Cu prilegiul jubileului de 25 de ani, in-
stitutul »Albina« a făcut o fundațiune
de 40.000 cor. pentru înființarea unui
internat de băieți în Sibiu, cu scop de
a înlesni tinerilor cari urmează cursurile
dela școlile secundare de aici să-și câ-
știge o creștere morală și românească.
În acest an comitetul Asociațiunii, căruia
ii era încredințată fundațiunea, a
hotărît să deschidă o colecție pen-
tru a putea întregi suma trebuin-
cioasă pentru zidirea și înzestrarea ace-
stui internat. Spre acest scop a înaintat
cvenita cerere ministerului de interne,
ca să poată începe colecția încă în cursul
anului curgător și să poată purcede cât
mai repede la înființarea lui.

»Ministrul ungar însă, spre marea no-
astră surprindere și supărare a găsit de
cuviniță să nu îngăduie colecția sub cu-
vânt că mila se adună de obicei numai
pentru scopuri cari ținesc iubirea dea-
proapelui, pentru »scopuri filantropice și
de interes public«, — cu zice hârtia pri-
mită dela minister.

În §. 2 al statutelor Asociațiunii se
zice deslușit că scopul acestei institu-
țiuni e și înființarea de »școli și inter-
nate«.

E limpede deci, ca lumina zilei, că ne-
dreptate ni-se face și toți sprijinatorii A-
sociațiunii își pot da seamă de greută-
țile ce ni-se pun în calea înaintării no-
stre.

După logica scrintită a nobilului conte
Andrássy a ajuta pe băieți la învățătură, a
da ocrotire celor săraci nu însemnează —
filantropie.

Va fi poate și asta o agitație contra na-
ționalității maghiare, care — după catehis-
mul șovinist — ar fi având interes ca ro-
mânii să rămână proști și muritori pe dru-
muri!

NOUTĂȚI.

A R A D, 27 Mai n. 1907.

— **Vremea.** Azi dimineață a plouat cu bel-
șug timp de două ore în orașul nostru și în jur.
Sâmbătă spre seară și noaptea de asemeni a
plouat în mai multe părți ale comitatului. La
Miniș a căzut și puțină peatră, asupra unei părți
din dealul cu vii.

— **Regretăm** că trebuie să tratăm din punct
de vedere al interesului public românesc o che-
stie care la aparență ar fi de caracter particular.
E vorba anume de petrecerile aristocratice dela
Park Clubul din Budapesta, petreceri cari săp-
tămăna trecută s'au ținut lanț și despre cari,
între altele, cetim următoarele în »Magyarország«:

Luni a dat serată Anton Mocsonyi, rudenia
decedatului ministru de agricultură Bethlen András,
unul dintre proprietarii celui mai nou grajd de
cai de cursă. Onorul casei l-a făcut d-na con-
tesă Bethlen István, verișoara sa. A fost un di-
neu strălucit, între dansuri a fost și colilion și
societatea, într'o minunat de bună dispoziție, a
rămas împreună până dimineața la șapte ore.

Odrasla unei ilustre familii române, din sânul
căreia au ieșit luptători de seamă, înscrisi în
istoria noastră națională, iată: debutează în pu-
blic cu titlul pompos de rudenie a fostului mi-
nistru Bethlen, care a fericit pe românii bănățeni
întâia oară ducând între ei coloniști maghiari,
— și este scos în relief de presa kossuthistă ca
cel mai nou proprietar de grajd cu cai de cursă
și plătitor al unei petreceri la care aristocra-
țiunea maghiară a petrecut până dimineața la
șapte ore...

Cu cât mai mult i-ar șede bine tinărului Ant.
Mocsonyi dacă ar căuta să se illustreze în viața
națională română, dacă nu la alergări de cai (câci
suntem săraci pentru astfel de lux), apoi cel
puțin ca sprijinitor al vre-unei *mese studentesti*.
Dând cât a cheltuit într'o seară la Park Club,
ar ajunge binecuvântat pe vicața întregă de sute
și sute tineri români cărora soarta nu le-a hă-
răzit norocul a se naște din părinți cu stare.

Asigurăm pe dl Anton Mocsonyi, că drago-
stea sinceră cu care românii, frații săi, ar primi
semnele interesării sale pentru neam, ar prețui
mai mult și la tot cazul l-ar recompensa de lipsa
societății aristocrate printre care deși are rudeni,
dar neamului românesc nu-i poartă iubire, pre-
cum înstrăinat rămâne și românul dus de valuri
în sinul acestei societăți. Noi am avut plăcerea
să vedem în societatea românească pe tinerii
domni Petru și Alexandru Mocsonyi. De ce să
nu se simtă îndemnat și dl Anton Mocsonyi a
căuta societatea românească?!

— **Pentru »Răvașul«**, adică pentru înteme-
ietorul și susținătorul lui, am următoarele cu-
vinte:

Le cer scuze pentru afirmația greșită, ce am
dat în un mic detai al chestiei, și pe care d-lor
o dovedesc de falsă. Mi-se poate iertă — în sfârșit
pe mine nu m'a interesat în atâta »păcatul« dlui
Vaida.

Incolo, țin să constat, că nu am primit răspuns
la cele spuse în merit. Câteva nu prea dedicate
aluzii personale — cari, fiind așteptate și firești,
nu pot supăra — încă nu sunt răspuns, cel mult
o însușire caracteristică.

Rămâne afirmat și pe mai departe: domni
Frâncu și Dăianu, s'au pus pe un punct de ve-
dere mai extrem decât cel maghiar. Cum va fi
numit acest punct de vedere, de unii și de alții
— nu voiu mai repeta înc'odată.

Atât, și nici un cuvânt mai mult. Doar o sin-
gură mângăere pentru nădejdea dâșilor: nu con-
test posibilitatea de-a mă mai întoarce la dâșii,
vre-odată. Zice anume vorba sfântă: și dreptul
poate cădea de șapte ori la zi. Dar încă un ne-
drept!
S. Dan.

— **Adunare mare socialistă** s'a ținut ieri
în Arad, pe piața Attila. Din Budapesta au venit
pentru acest prilej doi vorbitori: Pelczeder și Ho-
rovitz, cari au atacat cu vehemență guvernul oli-
garhic maghiar și au vorbit cu multă simpatie
despre lupta deputaților români în dietă. Primul
orator a fost Sava Ș. Damian, care a vorbit româ-
nește, despre dieta ungară și alegerile din Austria.

— **Insula Margareta**, locul atât de atrăgător pentru budapeșteni și pentru toți cei ce se opresc în capitala Ungariei, este de un timp încoace obiectul unei prozaice speculațiuni. Ea formează proprietatea arhiducelui Iosif. Acesta voiește să o vândă orașului. Wekerle a făcut demersurile necesare și voiește să propună orașului, ca s'o cumpere cu suma rotundă de 12 milioane. Aceasta sumă o va primi arhiducele, dându-i-se un teritoriu lângă parlament, evaluat în 7 milioane, dar se spune, că prețuiește încă odată atâta, iar suma de 5 milioane se va amortisa din venitele insulei. Taxa de intrare pe insulă va crește după toate probabilitățile. Chestia acesta preocupă presa maghiară. O parte a ei atacă pe Wekerle.

Se obiecionează îndeosebi faptul, că până ce arhiducele Iosif ar fi dat-o bucuros cu prețul de 3 milioane, actualul guvern kossuthist se face luntre și punte pentru a i-se da arhiducelui tiner un preț fabulos.

— **Foc mare a nimicit întreaga avere** a 93 familii românești din Ostrovul Mare, aproape de Hațeg. Asigurate n'au fost decât 37 case, la banca Transylvania. Dl Iuliu Herbay, directorul filialei din Arad, a și fost la fața dezastrului și a licidat celor păgubiți 24.000 coroane.

Nu putem îndestul îndemna pe frații români să se asigure la această bancă, atât de preventivoare și dreaptă.

— **Nou doctor.** Dl *Emil Babescu*, practicant la tribunalul din Oradea-mare, fiul dlui Iuliu Babescu, funcționar în loc, a fost promovat *doctor juris* Sâmbătă la universitatea din Cluj. Felicitările noastre.

— **Comisar ministerial la liceul din Brașov** pentru examenul de maturitate e numit profesorul și rectorul universității dela Cluj dr. *Moldován Gergely*.

— **Scoale populare nouă în Arad.** Ministrul Apponyi intenționează înființarea mai multor școli populare comunele în loc pentru motivul, că procentul copiilor, cari nu cercetează școala, e foarte mare. A și trimis un comisar în chestia aceasta, ca să confereze cu autoritățile orașenești.

— **Confrații dela »Unirea«** reproduc scrișoarea dela Fribourg a colaboratorului nostru extern Ioan Slavici, făcând acestuia următoarele elogii:

»Tribuna« în nr. dela 10 Maiu n. publică o lungă scrisoare a dlui Ioan Slavici, trimisă din Fribourg. Meșter neîntrecut al condeiului, dl Slavici zugrăvește în vii colori câteva scene din acest oraș al culturii și religiozității adevărate și le descrie toate cele văzute și experiate în chip așa de plastic și cu atâta sinceritate, încât și nouă celitorilor ni-se deșteaptă în inimi aceleaș sentimente, de cari a fost dsa stăpânit. »...lacrimile îmi năvălesc în ochi, iar ceace le stoarce e jalea și rușinea ce mă cuprinde, când în fața celor ce se petrec aici, îmi aduc aminte de starea ticăloasă, în care se află poporul nostru, și-mi dau seamă despre zădărnicia muncii săvârșite în timpul vieții noastre, spre a l'îndrumă spre o viață mai omenească«.

Regretăm, că nu ne îngăduie locul, să reproducem întreaga scrisoare dsale, ea e un bogat document despre ce poate face adevărata religiozitate, și cum principiile de morală creștină schimbă cu totul rostul vieții rău priceput de mulți, foarte mulți, și-l îndreaptă către adevărata sa țintă.

— **Bătăușii dela Ceh achitați.** Sentința în afacerea bătăușilor dela alegerea din Ceh, s'a adus Vineri, din partea tribunalului dela Zălau, dupăcum cetim în »Gazeta de Duminecă«. Toți acuzații au fost achitați, lucru, la care ne așteptam. Știam, că micii satrapi n'o să desavueze pe marii lor stăpâni, cari nu se pricep la nimic mai bine, decât la întortochierea adevărului. Și apoi dacă Vineri nu s'ar fi achitat acești acuzați, Sâmbătă n'ar fi putut debută contele Andrassy în cameră cu chestia de naționalitate și cu afirmarea, că nu s'a făcut nici un abuz la alegerea excepționale de dr. Vaida.

— † **Petru Crina Damaschin**, dupăcum ni-se scrie a trecut la odihna de veci în dimineața zilei de 17 Maiu n. abia în vârstă de 19 ani, lăsând în adâncă durere părinții, tinera soție

și un copilăș. Moartea atât de timpurie i-a venit în mod tragic, atins fiind în seara de 16 Maiu n. de un trăsnet, care se slobozise asupra locuinței lor, tocmai când dânsul voia să închidă ferestrele. S'au făcut toate încercările de a l'aduce la viață și începuse chiar a-și veni în fire, dar de către ziuă la 3 ore în chinuri grozave și-a dat sufletul.

Crina Damaschin, cu toate că rămăsese numai cu școala din sat, deși țărăn, ca bun cărturar ce era, își câștigase frumoase cunoștințe. Era un înflăcărat naționalist, pentrece a și stat anul trecut 7 zile în temnița de stat din Seghedin pentru poezia »Tânguirea românului« publicată în foaia »Poporul Român«.

A avut o înmormântare prea frumoasă, la care au luat parte mulți dintre cunoscuții lui precum și foarte numărș public din comună.

Intristaților părinți, nemângăiatei soții și micului orfan le trimitem sincerile noastre condolențe.

— **Societatea tipografilor din Arad** aranjază Duminecă, la 16 Iunie a. c. pe întreg teritoriul păduriței orașenești o *serbare de flori*, cu concursul muzicii militare a reg. 33, al unui taraf de țigani și al unei muzici cu instrumente de suflat. Programul e bogat. Intrarea 40 și 20 fileri de persoană. Inceputul la 3 ore p. m.

— **In reprezentanța comunală din Fiume** au reușit autonomiștii în frunte cu Zanella, căzând pe toată linia maghiarii, cari pactaseră cu croații. După constatarea acestei reușite lui Zanella i-s'au făcut mari ovațiuni și manifestațiuni de simpatie din partea aderenților săi.

— **Vinderea pădurilor episcopoești din Bihor.** Sub acest titlu »Lumina« scrie: Românii de prin munții Bihorului li-se arată o viață nouă, plină de speranțe frumoase. Episcopia vinde în luna viitoare o parte din pădurile sale și în scurt timp se vor ridica pe teritoriul acestora fabrici și colonii industriale. Episcopul gr. cat. din Nagyvárad (Oradea-mare) are o pădure de 150.000 de jugăre, care se extinde dela Beiuș până la Hunedoara. Această avere colosală de zeci de ani nu aduceă nici un folos. Episcopul Radu acum vinde o mare parte a pădurilor spre exploatare, și prin asta deodată va ajunge la un venit de 3 milioane de cor. Pădurea, care se va vinde încurând, dă 15.200 jug. și are o valoare de 2.570.000 coroane. Mii și mii de arbori frumoși și prețioși conțin aceste păduri seculare din jurul Beiușului. În jurul locuiesc români săraci, năcăjiți, flămânzi, cari nu și puteau câștiga nici pâinea de toate zilele. Prin ținutul întreg abia vezi o pășune pentru vite și capre. — Exploatarea pădurilor va da pâne locuitorilor pentru un șir lung de ani. Aprobarea ministerială fixează exploatarea pădurilor pe 40 de ani. Așadară în decurs de 40 de ani au să piară arborii gigantici și de aici. — Pădurea în 21 Iunie să va vinde prin licitație publică în Oradea-mare. Vestea ei a ajuns în toate țările din Europa. Episcopatul a trimis prospect pentru fiecare întreprinzător și nu e mirare, dacă acum din toate părțile peregrinează la palatul episcopesc trimișii firmelor străine cu mii și mii de propuneri. Precum amintisem deja în 21 Iunie se va decide, cine va fi acel fericit, care va spori cu 3 milioane coroane venitele episcopului. Mângăiere însă numai în împrejurarea aceea aflăm, că exploatarea pădurilor, precum și întemeierea de fabrici, va aduce câte o bucată de pâne și amarătului popor din jurul Beiușului.

Prea bine: să ne spună însă speculanții kossuthiști aleși în acele părți, cum devine chestia cu făgăduielile ce au făcut *poporului* de a-i împărți *lui* aceste păduri și pășuni?

Ori vor întoarce acum lucrurile și se vor lăuda că ei au silit pe episcop să înceapă tăierea pădurilor?

— **Mai multe comune sub apă.** Pe teritoriul comunei *Rudofsgnad* de pe țărmul Tisei s'a făcut o instalație de pompe, cu care pompau în Tisa apa, ce se aduna. Sâmbătă însă Tisa crescută a rupt această instalație și apa a început să se reverse asupra comunei *Rudofsgnad*, ai cărei locuitori au trebuit să fugă. Afară de aceea a esundat și Dunărea cu 5 km. mai în jos de gura Tisei. Sunt în cel mai mare pericol, afară de comuna amintită, comunele *Centa*, *Orlova* și *Perlas*. Din Timișoara s'a trimes la fața locului miliție, iar din Becicherecul-mare jandarmi. *Drava*

de asemenea a cauzat multe pagube în urma esundărei.

— **Căutăm medic român!** Ni-ne scrie: Postul de medic cercual din Bozoviciu (com. Caraș-Severin) e vacant și se va întregi prin alegerea din 22 Iunie a. c. Atragem atențiunea medicilor români, cu atât mai vârtos, că Bozoviciul și jurul lui e un ținut curat românesc și medicul poate conta la un venit anual de circa 10.000 coroane.

— **Garderoba lui d'Annunzio.** Dupăce d'Annunzio a afișat lunei lista operilor sale, cari sunt în lucrare, acum un ziar italian publică lista garderobei lui. Așa știm, că d'Annunzio are 72 cămeși de zi, 12 duzine ciorapi de mătase. Mai are 48 părechi mănuși de zi, 24 de seară, 20 duzine de batiste, 150 gravate, 25 părechi de ghete, 15 veste colorate, sacouri și costume întregi, 8 umbrele de ploaie și 10 de soare. Curat Don Juan!

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundant asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cantelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Pentru o întreagă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți muștră. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri *Leichner és Fleischer* în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Medicină sigură contra ofitei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismuridică palate, medicul face medicină, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fața lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Knizse István**, măiestru de arme cu diplomă, în Arad, în sala de tir din pădurița orașului, primește reparația a tot felul de arme, face paturi de puști și lamite pe lângă prețuri moderate și garanție.

Dela judecătorii și tribunale.

»Renașterea« din Caransebeș scrie: Procurorul suprem din Timișoara a intentat proces contra foaiei noastre, pentrucă ar fi scris un articol de conținut politic, fără ca foaia să fi depus suma necesară pentru a se putea ocupa cu cele politice. Procesul e intentat pentru articolul »Apărarea limbei«, ce a apărut în nr. 16. Pe Sâmbătă în 25 l. c. au fost citați atât dl dr. Ionescu, ca editor și proprietar, cât și dl Amos Tulea ca redactor responsabil, ca să fie ascultați și să-și dea seamă de marea crimă, ce au comis. Se vede, că țara e în pericol. Trebuie din nou mântuită.

Ultime informațiuni.

Budapesta, 27 Maiu 1907.

Adresa prelaților români.

Viena, 27 Maiu. Adresa prelaților bisericei gr. or. române a sosit azi la Cabinetul M. Sale. Apponyi n'a prezentat încă spre sancționare proiectul său școlar.

Comuna *Rudofsgnad* din comitatul *Torontal* a fost nimicită total în cursul zilei de ieri, în urma esundărei Dunărei. Locuitorii toți au fugit. Pagubele sunt foarte mari. Vitele sberau legate în grajduri. Apa avea înălțimea de 1 stângen. Casele au început să se dărâme. Operațiunile de salvare se fac cu multă greutate. A sosit în ajutor miliție dela *Becicherec*.

Criză ministerială. Azi la ameazi, înainte de plecarea lui Wekerle la Viena, s'a ținut consiliu ministerial. În legătură cu acest consiliu

se fac cele mai neașteptate combinațiuni cu privire la o criză, ce ar urma pentru guvern. S'a discutat chestia croată și soarta proiectului despre garanțiile constituționale. Situația guvernului e foarte critică, în urma hotărârii luate de croați și în urma altor împrejurări. Ministrii Apponyi, Josipovici și Andrassy sunt foarte disgustați în urma greutăților, ce le întâmpină. Se afirmă, că și în jurul proiectelor școlare s'au ivit unele complicații. Mai multe ziare din opoziție vorbesc despre o criză iminentă a guvernului.

Tisza la Héderváry. erii a vizitat contele Tisza pe contele Héderváry la moșia sa. Această vizită e adusă în legătura cu criza ministerială.

Criza croată. Azi dela orele 9—1 deputații croați au avut o conferință, fiind de față Medacovici și Nicolici. Acesta din urmă a referat despre mersul tratatelor, cu Wekerle, care le-a oferit un compromis ca anume croații să voteze proiectele lui Kossuth, iar chestia de limbă să rămână în suspens. Guvernul își ia apoi angajamentul să convoace o deputațiune regnicolară, care să desbată chestia aceasta. Croații însă cunoscând punctul de vedere al lui Kossuth, și știind, că nici deputațiunea regnicolară nu va satisface pretenziunilor lor, au decis a da un comunicat, prin care declară, că proiectele lui Kossuth nu-i mulțumesc nici decât în pretenziunile lor și prin urmare le resping cu toată hotărârea. Cunoscute fiind divergențele ambelor părți, precum și spiritul intrasigent al guvernului maghiar orice tratative pe mai departe le declară sistate, ne mai având nici un rost. In fine accentuiază solidaritatea dintre guvernul croat și deputații croați.

In conferință s'au mai desbătut urmările eventuale ale acestui conflict: demisia banului și a guvernului croat, apoi dizolvarea camerei croate și numirea unui guvern parlamentar în Croația. Deputații croați sunt ferm deciziși a nu-și schimba punctul lor de vedere.

In Novigrad s'a ținut o adunare populară, unde s'a protestat energic din partea Starcevicenilor împotriva deputaților croați, cari nu-s destul de energici. S'au ivit la această adunare chiar și încercări sângeroase între Starceviceni și rezoluționiști.

Vizita lui Apponyi la Maj. Sa se desminte din »Magy. Tud. Iroda«. El nici n'ar fi cerut audiență. A luat numai niște informații la Viena în chestii de resort, între altele în chestia institutului terezian. Proiectele școlare nici nu sunt încă formulate definitiv pentru sancționare.

Proiectele lui Darányi vor fi primite de cameră probabil săptămâna aceasta, așa că deja în săptămâna viitoare vor ajunge pe tapet proiectele despre C. F. ale lui Kossuth.

Adunările kossuthiste. In mai multe părți ale țării kossuthiștii au ținut adunări în cursul zilei de ieri. Așa la Gyula, Köszeg, Karczag. S'au discutat chestiile actuale, cērând din partea guvernului o ținută energetică. Partidul kossuthist zic rezoluțiile luate, nu-i va abandona programul. In Uicora de pe Murăș un oficiant dela băi, Bernhardt, a atacat aspru pe conducătorii comitatului și în special pe vice-comitele, care urmează o politică de compromitere pentru partidul kossuthist. A atacat și pe dr. Vaida, ca pe un deputat nepatriot al comitatului. Intreruperi: Jos cu vice-comitele, căci el a mijlocit alegerea lui Vaida.

In Alba-inferioară s'a pornit acțiune în contra vice-comitelui Szász József, care ar fi făcut servicii drabantilor. Românii, precum se afirmă îl sprijinesc.

Recolta din România. Ministerul finanțelor, Costinescu, a declarat, că recolta României nu e atât de slabă, cum s'a crezut la început. Nu e preocupat de gândul de a opri exportul bucatelor. Din Moldova sosesc știri, că au căzut mai multe ploii.

Președinte al senatului austriac va fi numit din partea Maj. Sale, precum e informat »Narodny Listy« tot prințul Windischgrätz, iar vicepreședinte contele Schönburg.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Aduc la cunoștință, că

mâne, Marți seara
cântă muzica militară
în chioscul
din parcul „Baross“.

Intrare 30 fil.

Cu stimă

Mihályi Gyula, cofetar.

Candidat de avocat.

Subscrisul am lipsă de un candidat de avocat cu pracsă foarte bună, capabil a conduce cancelaria, lucrând și în cauză mai complicate independent.

De sine înțeles în limba maghiară are se concepze fluid și s-o posedă deplin și în graiu viu.

Locul se poate ocupa pe lângă condițiuni favorabile — *imediat.*

Dr. Mátyás Lázár, adv.
Sibiu, str. Urezului 11.

Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

Fabrica de metale a lui
Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér.
În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Un candidat de advocat

doctor iuris

cu praxă estinsă cauta cu 1 Iunie st. loc în vre-o cancelarie advocatiale. Vorbește românește, ungurește și nemțește.

Rellectanții să se adreseze administrației zărilor noastre.

Când se înșală damele mai taro

Dacă își comandă corsetele lor prin colportătoare!

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bugetești și osteniți până la mine, unde se petrec ronzilele cele mai la modă și cele mai trivite.

Corsete gata, indreptătoare de talie, ce le vind în prețuri foarte ieftine.

Cer deplina încredere a prea stimatelor doamne cu toată stima

PILCZ IRMA

pregătitoare de corsete

Arad, Deák Ferenc-u. 2.

Legătoare de ciorapi

ARAD

Andrássy-tér nr. 20.

(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului

Croitorie elegantă de haine bărbătești

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. special

Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Își recomandă bogatul magazin ca este primul în Arad.

— — Prețuri solide. — —

Ciorapi!

Cămăși matroz!

Sokne, mănuși de mătase, ată, în cătatea cea m

bună, asortiment bogat.

Prețuri absolut ficse!

Bársony Andor

mare prăvălie de ciorapi

Arad, piața Libertății nr. 10

SPECIALIST!

Laboratoire Cosmetique Matilde

...catharelor cele mai invecchite a le
ofticeii,

...folositor e decât ori și ce altele siru-
pul de brad Cas-

47 Kgr. cântărea
Dr. Gera Attila din Volo-
naka, care din tubercu-
l s'a vindecat prin siru-
pul de brad Castillio și de
sărutul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Kgr.

Alinã tusa, în-
cotează asudările de
peste noapte, paten-
tează apetitul bolna-
vului, încetează scui-
parea de sânge. Pre-
țul unei sticle 2 cor.
40 fil. In casuri de
tot grave și pilulele
„Guajacolin“ o
cutie 4 cor.

Pentru anemici,
femei în galbi-
nare, pe cari ti
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbesc pu-
terile la un lucru
bagatel, pe cari con-
secvent li doare ca-

labilor, cari doresc
cã se îngrășe și în-
trească, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.
Epistole de recunoștință în schimbul tim-
brelor de trimetere pot da ori și cui.
Iată câteva:

On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát.
Vi rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu
efectul celei latte sunt deplin mulțumit. Cu stimă
Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drăg-
Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
credință până acum, dar de când am comandat dela
Dn. sirupul Hypophosphat, recunosc că și în ce-
măsa se găsește mărghitar. Ori și cui pot reco-
manda cu conștiința liniștită medicamentele D-
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,
prof. gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și rumenă să-ți delă-
turi pistrui, petele de ficat,
so întrebuințați

CREMA-
ALFIA-
SĂPUNUL
PUDRA
MATILDE
1 coroaună.
1 cor. 60 f.
80 fileri.
1 coroaună.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci... lege și sprijinit de

(stat) este o in-
venție epocală
pentru econo-
mie. Cine o în-
trebuințează
după îndrumă-
rile prescrie:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
cã cele scrisă
nu formează
reclamă, mă
îndătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
cã întrebuin-
fând acest prav,
porcul totuși o murit. — o
cutie 2 coroaune.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se cere în limba fran-
ceză sau germană.

Rosenzweig Róza
ATELIER DE CORSETE

furnisoare a curții ces. reg.

Oradea-mare (Nagyvárad).

Comande din provincie se să-
vârșesc după modele parisiene în
24 de oare.

Ori unde trimit agenți la do-
rință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco.

Ioan
Philipovits

fabricant

de ornamente, stea-
guri bisericesti

steaguri pentru reu-
niuni și baldahin

VERSECZ.

TISLER VAZUL pavagiu
Arad, strada Radnai 24
primește orice muncă de pavare

apoi
fac plăci de beton, canaluri de beton fun-
damente pentru uscarea păreților umezi,
primesc orice construcții de pământ în con-
dițiile cele mai avantajoase și în prețurile cele
mai ieftine.

Mașini de cusut.

De tot noi cu **30 fl.** și mai
mult; expert reparate pentru fa-
milia și industriștii dela **12 fl.**
în sus le liferează pe lângă ga-
ranță

Habán József, mechanist

Budapest, Almássy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. —
Correspondență în limba maghiară, germană
și slovacă.

Crema Aphrodite

nesticăciosă și fără unsoare
vindecă în cât va zile cu sigu-
ranță pistrui, coșurile, roseata
mânelor și obrazului, arsura
de soare, și face pie-le netedă
ca catifeană. Acest medicament
recomandat de toți medicii, vin-
decă mai sigur decât orice ali-
fie opăreala, căel na produce
coșuri (comedo).

Săpunul - de - Aphrodite

cremă
face fața fragedă, plăcută și tânără;
femeile mai în vârstă încă li între-
buințează împreună cu crema, pentru-
că întinereste.

Un borcan de Crema Aphrodite 1 cor., un borcan mare
2 cor., un borcănăș de probă 70 de bani. — Săpunul de
cremă Aphrodite 1 coroaună. — Padră (în 3 colori) cu sau
fără grăsime 1 coroaună, cutie mare 2 coroaune.

Spiritul pentru păr AL LUI BASCH e
medicament sigur
contra căderii părului și mătreații; costă 2 cor., o sticlă
de probă 1 cor.

Syr nervinus comp. „BASCH“

e cel mai bun mijoc contra tuuror
boalelor de nervi: contra durerii de
cap neuralgice, s'ăciunii de nervi,
oboselii, insomniei etc.; contra boalelor
de sânge și de oase: a anemiei, clo-
rosei, rachitismului (boala englezească)
etc.; contra boalelor de inimă și scro-
fulosei.

E probat de foarte bun la reconva-
lescență.

O sticlă 2 coroaună.

Antisutin Basch e leac probat contra asu-
dării mânilor și picioare-
lor. O sticlă 1 coroaună.

Esența gastrală a lui Basch e leac
sigur
contra lipsei de apă li, contra durerii de stomach, contra
coliciei, întrebuințată împreună cu pravul lui Basch în-
cetează durerile, întărește stomachul, conținește răgăială;
e bun după mâncare ori băntură multă. La boale mai în-
delun ate să poate folosi pilulele curățitoare de sânge
ale lui Basch.

1 sticlă de esență 1-20 cor., 1 sticlă mare 3 cor., 1 cutie
de prav 1 cor., — 1 cutie de pilule 1 cor., 7 cutie 6 cor.

Sirupul de sulfoquaiacol al lui Basch, e leac
sigur el aju-
tă la tuse, regușeală, la boalele de piept și de plămâni,
contra tusei mărghite, la junghieri în coaste, la nădăf
etc. Acest sirup face să crească greutatea trupului, vin-
decă tusea, scuipatul și asudarea de noapte. Pe lângă
sirup ajută foarte mult **CEAIUL DE PIEPT ALUI BASCH.**

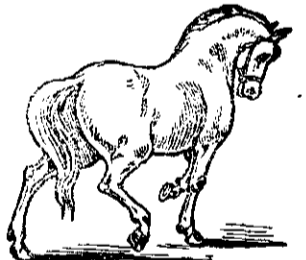
1 sticlă de sirup 2 cor. Mai mult de 4 sticle se trimet
franco. 1 cutie de ceai 1 cor., 1/2 de cutie 50 fil.

**Spiritu lui Basch contra reuma-
tismului și podagrei** e indispensabil eco-
nomilor, pădurarilor,
turistilor etc. după e încordare prea mare; el vindecă
foarte repede junghierile din mâni și din picioare, du-
rerea de mijloc, umflăturile etc.

1 sticlă 1 coroaună, 1 sticlă mare 2 coroaune.

Pravul de vite

al farmacistului Basch e de
recomandat înturor econo-
milor pentru tusea și umflă-
rile ghindurilor la cai; la vite
cornute, porci și oi pentru
curățire și poftă de mâncare.
Întărește, ajută mistuirea și
împledecă să se umfle. Vacile
dau lapte mai bun și mai mult
oapă el.

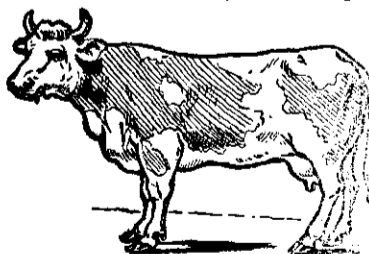
1 cutie 70 fileri; 11 cutii 7 coroaune, franco.

Restituțiuni-fluidul lui Basch e bun la boi,
cai și vaci contra po-
dagrii, umflătu il vinelor, umflăturilor etc. E de recoman-
dat să se facă caii și boii după muncă multă cu acest fluid
vestit, căci astfel își recăștiga prețurile și devin sprinteni.

1 sticlă 2 coroaune, sticlă de probă 1 coroaună.

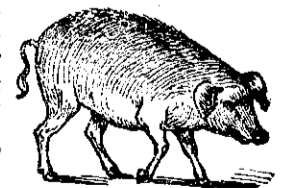
Prav de vaci

face să crească poftă
de mâncare și curată
sângele. E eschis să dea
vaca lapte albastru ori
cu sânge, nici nu să
umflă vaca. E de lipsă
la schimbare de nutreț.
1 cutie 1 cor.; 1/2 de cutie
60 bani. La cumpărători
mai mari rabat.

Pravul de porci e cel
mai
bun de îngrășat porci, până la
250 de chile. Acesta împreună cu
PICĂTURILE PENTRU PORCI
al lui Basch li păzesc de boale.

1 cutie de prav 70 de bani,
11 cutii 7 cor. franco. — 1 sticlă
de picături de porci 70 fileri,
12 sticle 6 cor. franco; 50 de sticle 20 coroaune.

Toate preparatele au marca ingerului.

Coman tele de peste 6 cor. le trimete franco:

farmacistul **Basch Ernő** Az angyalhoz.

NAGYBECSKEREK, GABNA-TÉR.

Premiat la expoziția dela 1906 din Budapesta.

A n u n ț .

Se va deschide

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LÉNGVEL)

PRAVĂLIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

Mutarea salonului de barbierit.

Aduc cu stimă la cunoștința onor. public, că

Salonul meu de bărbierie

de pe Andrassy-tér (palatul Neumann)

I-am mutat dela 1 Mai în casa din vecin Kiss örökösök Andrassy-tér nr. 22.

Rog pe onor. mei clienți și onor. public ca și în noua locuință să mă împărtășească cu binevoitoarea lor protecție.

Mulțumind în numele meu și ai orfanilor mei binevoitoarea protecție și solicitând și mai departe bunăvoința rămân cu stimă:

Özv. Kemény Ferenczné.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

C s e c s M i h á l y

SZEGED, Tisza Lajos-körút 33.

Recomandă produsele sala proprie de in și damast, precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

NÁDOR TODOR

parche, mozale, lac ertoureai, de praf

ARAD, Edelspacher-utcza nr. 6a. (Casa proprie)

Recomandă lacul său pentru parchete, ventată de el însuși și întrebuințat de ani de zile, care s-a sebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucurosi instrucții asupra întrebuințării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vânzătorii en gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Prăvălie nouă! Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din loc și provincie, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy)

O prăvălie de blănuri

corespunzătoare tuturor condițiilor.

În legătură cu această prăvălie

cultivăm și împăierea păsărilor
și primim ori ce pasere pentru a o umplea cu pae.

Pentru sezonul de vară primim spre păstrare tot felul de blănuri, covoare și bunzi pe lângă prețurile cele mai moderate.

Solicitând părtinirea onor. public, îl asigurăm de serviciu prompt

Sztruhár Testvérek

Arad, str. Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy).

Se primesc spre reparare și lucruri de blănar.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA ÎN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI

G. P. PANTELICĂ în SEMLIN (ZIMONY)

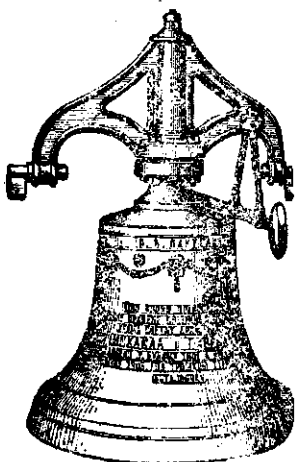
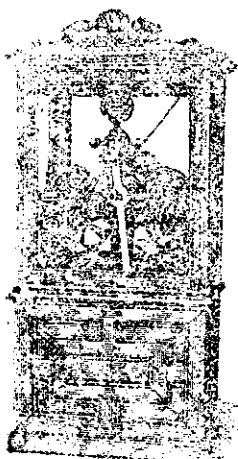
FIRMA FONDATĂ ÎN 1854.

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.**Toarnă clopote noi,** face smalturi și iscătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.**Garantează execuție precisă.**

Bisericeilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris în 1900, cu scop de studiu.

*Se recomandă
a execută următoarele:*

OPURI și BROȘURI

FOI PERIODICE

INVITĂRI

~

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

~

BILANȚURI

~

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

~

și atingătoare de această branșă

PROGRAME

~

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

~

ADRESE

~

BILETE DE INTRARE

„TRIBUNA”

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
la cerere în scris

~

NOTE

~

STATUTE • LIBELE

~

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

~

MENU

~

PLICURI CU FIRMA

~

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

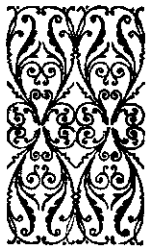
● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe coporișuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

Colorator de sticlă

MAYBÖHM KÁROLY

Budapest, VI., Országbiró-u. 33.

Primește spre efectuare lucrări artistice. — Mustre trimit gratis și franco. La dorință călătoresc și la fața locului pe spesele mele.

P. T.

Atragem cu toată stima atenția stimaților economilor la țării ce se capătă permanent în depositul nostru:

sare de vite (briquette) de tot plăcută vitelor la lina,

sămânță de lufurnă și trifoiu roșu garantată de curată de torte

Sămânță de napi de Quedlenburg

30 iuri: boabe galbene de oloiu, galbene de Oberndorf, roșiu de Mamm galbene de Bekendorf și sămânță de napi de zahăr.

Piatră mierie de Aussig. — Raffia de prima calitate

Pentru scopuri de sămănat;

sămânță veritabilă de bicău; ovăs, orz și cucuruz

Din aceste din urmă ținem și pentru furagiu.

Pentru prășitorii de cai neîntrecutul Melasse »DERBY«

Toate aceste se capătă cu prețurile cele mai scăzute de zi și acelora cari nu sunt membrii la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetés ARAD, în colțul străzilor Boros Béni-tér și Verbőczy-utca.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Telefon 20-45

Paul Boháček

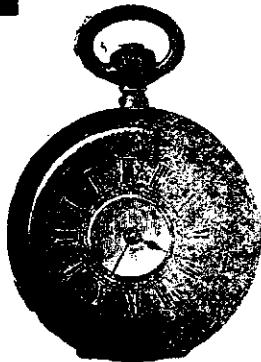
Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Rőppentyű-utca 23.

Produce: Bronz fosforat original, Bronz mineralist, Aramă roșie, Aramă galbene, Bronz mangan, Aluminiu curat, Orig. „Exact“ Compozițiunii de magazin după desenuri și modele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate gata. Articole de calitate.

Correspondență germană, ungurească și franceză.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după moda **juvaericeale** atât pe bani gata cât și

IN RATE

pe lângă cheazăsie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună pravălie în aceasta privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János
orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit

Correspondențele să se facă în cât se poate în limba maghiară, germană sau franceză.

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că mă deschis în *Lugoj, strada Bonnaz* (Palatul com. bis. ev. răs.)

pravălie

cu obiecte de aur și argint, de juvaericeale și

ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate m pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari preteziuni.

Nizuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, caprin liferarea

de mărfuri numai de prima clasă

prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri moderate

să-mi câștig și asiguriez încrederea onoraților mei mușterii.

Voiu pune deosebit pond pe fabricarea de juvaericeale, precum și pe

reparatura conștientioasă perfectă a ciasonicelor

conducând însumi toate lucrările și ori-ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștientioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

Eduard Neumann,
ciasonicar și juvelier.